

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 28Sa/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3017200310
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Dluhoš, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3017200310.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne, sudcom JUDr. Rastislavom Dluhošom, PhD., v právnej veci žalobkyne: E.. O. D., bytom B. I XX/XXX-XXX, XXX XX C. nad R., právne zastúpená: Mgr. Jozef Gáplovský, advokát so sídlom Centrum II 88, 018 41 Dubnica nad Váhom, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa, ústredie, ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. XXXXX-X/XXXX-BA zo dňa 11.08.2017, takto

rozhodol:

Žaloba sa z a m i e t a.

Žalovanému sa právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Žalobcovi sa právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa správnou žalobou doručenu Krajskému súdu v Trenčíne (ďalej aj „správny súd“) dňa 21.08.2017, zapísanou na správnom súde pôvodne pod sp. zn. 28Sa/13/2017, domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného, č. XXXXX-X/XXXX-BA zo dňa 11.08.2017 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“), zamietajúceho v celom rozsahu odvolanie žalobkyne ako účastníčky administratívneho konania a potvrdzujúceho rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica, č. XXX-XX/XXXX-PB zo dňa 16.03.2017 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým prvostupňový správny orgán rozhodol o tom, že samostatne zárobkovo činnéj osobe (ďalej aj „SZČO“) - žalobkyni - nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 28.02.2010, ale povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniklo dňa 31.12.2010.

Argumentácia žalobkyne

2. V podanej správnej žalobe namietala žalobkyňa, že napadnuté rozhodnutie ako aj prvostupňové rozhodnutie sú v rozpore so skutočným stavom veci, skutkové závery nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch, pričom právne závery uvádzané správnymi orgánmi nemajú oporu v ustanoveniach platných právnych predpisov. Z § 209 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) vyplýva, že nie všetky rozhodnutia Sociálnej poisťovne musia mať písomnú formu. Písomnú formu nemajú rozhodnutia, v ktorom organizačná zložka žalovaného rozhodla o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v nesporných prípadoch. V takýchto prípadoch príslušná organizačná zložka rozhodnutie o zániku povinných poistení len vyznačí v spise, resp. vo svojich elektronických databázach. Žalobkyňa k 28.02.2010 oznámila príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne skutočnosti rozhodujúce pre zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. Pobočka Sociálnej poisťovne po preskúmaní veci rozhodla vyznačením v spise o zániku poistenia. Pri tejto úvahe žalobkyňa vychádzala z toho, že jej nebolo doručené žiadne písomné

rozhodnutie o zániku poistení, čiže mala za to, že jej podaniu sa vyhovel v celom rozsahu. S poukazom na ustanovenie § 222 ods. 3 a 4 zákona o sociálnom poistení preto Sociálna poisťovňa nemohla nariadiť obnovu konania vo veci zániku sociálneho poistenia žalobkyne vzhľadom na zmeškanie príslušných lehôt, a preto rozhodnutia správnych orgánov považuje žalobkyňa za nezákonné.

3. Citujúc ustanovenia § 172 ods. 5, § 184 ods. 8, § 185 ods. 4 a § 195 ods. 3 zákona o sociálnom poistení žalobkyňa namietala, že z výroku napadnutého ani prvostupňového rozhodnutia nie je zrejmé, na základe ktorého právneho predpisu správne orgány rozhodli tak, ako je uvedené vo výrokoch ich rozhodnutí, v ktorých chýba akýkoľvek odkaz na relevantný právny predpis. Z odôvodnení rozhodnutí nevyplýva ani vysvetlenie, ktorý právny predpis oprávňuje Sociálnu poisťovňu zmeniť predchádzajúce rozhodnutie o zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia s odstupom viac ako siedmich rokov.

4. Žalobkyňa namietla aj procesný postup Sociálnej poisťovne, ktorá ju žiadnym spôsobom neupovedomila o začatí predmetného nedávkového konania a neposkytla jej príležitosť vyjadriť sa k začatému konaniu, čím jej znemožnila vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia, uplatniť návrhy a dôkazné prostriedky. Nesúhlasila s argumentáciou žalovaného, podľa ktorej zákon nestanovuje, aký prvý úkon voči účastníkovi konania má byť zo strany organizačnej zložky Sociálnej poisťovne vykonaný, teda ním môže byť aj samotné doručenie rozhodnutia vo veci. Takáto argumentácia je podľa žalobkyne nezákonná až protiústavná pre zrejmú účelovosť takéhoto postupu, keď takýmto postupom žalobkyňa fakticky v správnom konaní prišla v rámci obrany jej práv a právom chránených záujmov (či už v podobe možnosti podania vysvetlení alebo možnosti predkladať dôkazy) o jednu inštanciu. Pritom samotný zákon o sociálnom poistení napr. v ustanovení § 26 ods. 2, ods. 4 a ods. 5 jednoznačne určuje obdobia, ktoré nespádajú do povinného sociálneho poistenia. Ak žalovaný ani prvostupňový orgán žalobkyne ako účastníčke konania neumožnili vyjadriť sa pred vydaním rozhodnutia k predmetu konania, tak vôbec nie je možná aplikácia ustanovení § 26 zákona o sociálnom poistení, čím žalovaný a jeho organizačné zložky obchádzajú práva účastníkov konania.

5. Podľa § 195 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie, pričom podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti. Tiež § 196 ods. 6 zákona o sociálnom poistení priamo určuje účastníkovi konania povinnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení, pričom organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Žalobkyňa má za to, že postup organizačnej zložky Sociálnej poisťovne mal tiež za následok obídienie ustanovení zákona o sociálnom poistení o kontrolnej činnosti, ktorá časť zákona pregnantne stanovuje nielen povinnosti žalobkyne ako kontrolovaného subjektu, ale aj práva pri výkone kontroly zo strany organizačných zložiek Sociálnej poisťovne.

6. Žalobkyňa zdôraznila, že pri ukončení prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia vykonala všetky kroky potrebné k administratívnej ukončeniu činnosti. Bolo jej zrušené povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, bol jej Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zrušený kód poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, správca dane jej zrušil registráciu pre daň z príjmu. Od 01.03.2010 už nepracuje ako fyzická osoba - poskytovateľ zdravotnej starostlivosti. Od 01.03.2010 nemala ako fyzická osoba už žiadny príjem, ktorý by jej zakladal povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie. Samotné vydanie, resp. zrušenie licencie zo strany Slovenskej lekárskej komory je nepostačujúce na výkon, resp. ukončenie výkonu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, k tomuto musí nevyhnutne pristúpiť rozhodnutie príslušného samosprávneho kraja, ktorý vydá, resp. zruší povolenie na prevádzkovanie konkrétnej ambulancie. Bez takéhoto rozhodnutia žalobkyňa ako fyzická osoba nemohla a nemôže vykonávať podnikateľskú činnosť v zdravotníctve. Takéto rozhodnutie Trenčianskeho samosprávneho kraja bolo v prípade žalobkyne riadne vydané a povolenie na prevádzkovanie ambulancie zo strany žalobkyne ako fyzickej osoby bolo k 28.02.2010 riadne zrušené.

7. Postup Sociálnej poisťovne, ktorým aplikuje ustanovenia zákona o sociálnom poistení formálne bez toho, aby skúmala z materiálnej stránky, či žalobkyňa skutočne vykonávala samostatnú zárobkovú činnosť a či aplikácia zákona nemôže mať absurdné dôsledky, považuje žalobkyňa za nesprávny.

Dôsledok, ktorý bude musieť znášať, ktorým je predpísanie dlžného poistného a penále, považuje žalobkyňa jednoznačne za neadekvátne ustanoveniam právnych predpisov, osobitne za situácie, keď nemala žiadne príjmy z výkonu povolania lekára - fyzickej osoby a nemala žiadnu legálnu možnosť takýto výkon povolania ako fyzická osoba po 28.02.2010 realizovať. Preto žalobkyňa navrhla zrušiť nielen napadnuté rozhodnutie, ale aj prvostupňové rozhodnutie, bez požiadavky vrátenia veci na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Argumentácia žalovaného

8. K správnej žalobe sa písomne vyjadril žalovaný. Zdôraznil, že na účely sociálneho poistenia sa za SZČO považujú fyzické osoby vymedzené v § 5 zákona o sociálnom poistení. Za rozhodujúcu skutočnosť, ktorá zakladá fyzickej osobe status SZČO na účely sociálneho poistenia s účinnosťou do 31.12.2010, sa považuje aj udelenie oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu [§ 5 písm. c)]. Ak fyzická osoba spĺňa právnu kvalifikáciu SZČO, t.j. ak má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, nadobúda fyzická osoba v zmysle právnej úpravy účinnej do 31.12.2010, status SZČO, a to bez ohľadu na to, či na základe tohto oprávnenia činnosť podľa osobitného predpisu aj vykonáva.

9. Za osobitný právny predpis sa v súvislosti s posudzovaním statusu SZČO na účely sociálneho poistenia podľa názoru žalovaného považuje aj zákon č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z.z.“), ktorý upravuje podmienky poskytovania zdravotnej starostlivosti fyzickými osobami a právnickými osobami. Podmienkou poskytovania zdravotnej starostlivosti je splnenie podmienok na výkon zdravotníckeho povolania, pričom zdravotnícke povolanie možno v zmysle § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z.z. vykonávať (a) v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu, (b) na základe povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia alebo povolenia vydaného podľa osobitného predpisu, (c) na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe, (d) na základe licencie na výkon lekárskej posudkovej činnosti, (e) na základe živnostenského oprávnenia podľa osobitného predpisu. Za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, ktoré zakladá fyzickej osobe status SZČO na účely sociálneho poistenia, sa považujú nielen povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, ale aj licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A), vydaná podľa zákona č. 578/2004 Z.z. Zmena formy poskytovania zdravotnej starostlivosti nemá za následok zánik oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, ak k zániku tohto oprávnenia nedošlo spôsobom, ktorý ustanovuje zákon č. 578/2004 Z.z. Ustanovenie § 68 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. upravuje 4 typy licencií a každá z týchto licencií má osobitné určenie.

10. Licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 68 ods. 1 písm. a) zákona č. 578/2004 Z.z.) vykonávanej podľa § 10 zákona č. 578/2004 Z.z. označovaná ako L1A, na základe ktorej môžu samostatnú zdravotnícku prax vykonávať zdravotnícki pracovníci, sa považuje za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu a zakladá držiteľovi tejto licencie status SZČO na účely sociálneho poistenia. Túto licenciu nie je povinná mať fyzická osoba v pracovnom pomere. Vyslovený právny názor podľa žalovaného prezentuje aj Slovenská lekárska komora na svojej internetovej stránke (www.lekom.sk), kde v časti „Pre lekárov - Licencie“ zverejnila v časti „Povinnosti držiteľa licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe“ článok s názvom „Upozornenie k licencií na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (licencia L1A)“, v ktorom okrem iného uvádza, že dňom nadobudnutia právoplatnosti licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov, nadobúda jej držiteľ status podnikateľa - samostatne zárobkovo činné osoby. Slovenská lekárska komora na svojej internetovej stránke (stará verzia webu - www.old.lekom.sk) zverejnila tiež článok „Problémy licencií L1A a rokovanie SLK“, v ktorom podrobne vysvetľuje členom komory postup Sociálnej poisťovne vo vzťahu k tým členom komory, ktorí sú držiteľmi licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (licencia L1A). Zároveň uvádza celý rad krokov, ktoré vykonala, aby upozornila na povinnosti vyplývajúce z vlastníctva tejto licencie, ako napr. články uverejnené v časopisoch Konzílium, Medikom, stanovisko, ktoré bolo zaslané každému členovi komory prostredníctvom e-mailovej pošty a zverejnené aj na internetovej stránke komory, stanovisko právneho poradcu komory JUDr. Z. R. zverejnené na internetovej stránke komory dňa 15.04.2008, z ktorého vyplýva, že „nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o vydaní licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe sa lekár stáva samostatne zárobkovo činnou osobou -

podnikateľom. Z tohto nadobudnutého postavenia mu vznikajú všetky odvodové a daňové povinnosti v zmysle právnych predpisov SR. Na povinnosti vyplývajúce zo statusu SZČO nemá vplyv, že lekár v skutočnosti samostatnú zdravotnícku prax nevykonáva. To znamená, že držiteľ licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe je povinný najmä prihlásiť sa do Sociálnej poisťovne, zdravotnej poisťovne, zaregistrovať sa na daňovom úrade a požiadať na Štatistickom úrade o pridelenie IČO.“ Z uvedeného je podľa žalovaného zrejmé, že žalobkyňa bola zo strany Slovenskej lekárskej komory viackrát informovaná, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A) zakladá jej držiteľovi na účely sociálneho poistenia status SZČO.

11. K námietke žalobkyne, že bez povolenia príslušného samosprávneho kraja na prevádzkovanie konkrétnej ambulancie nemôže vykonávať podnikateľskú činnosť v zdravotníctve, žalovaný uviedol, že na základe ustanovenia § 68 ods. 12 zákona č. 578/2004 Z.z. sa na vydanie povolenia podľa § 11 vyžaduje licencia na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 68 ods. 1 písm. b) zákona č. 578/2004 Z.z., označená ako L1B alebo licencia na výkon funkcie odborného zástupcu podľa § 68 ods. 1 písm. c) zákona č. 578/2004 Z.z., označená ako L1C. V ustanovení § 12 zákona č. 578/2004 Z.z. sú upravené podmienky, na základe ktorých vydá príslušný orgán povolenie podľa § 11 citovaného zákona fyzickej osobe a podmienky, na základe ktorých vydá príslušný orgán povolenie právnickej osobe, pričom z uvedeného ustanovenia vyplýva, že príslušný orgán vydá povolenie fyzickej osobe, ak má licenciu typu L1B a právnickej osobe, ak má licenciu typu L1C. Zo zákona č. 578/2004 Z.z. nevyplýva, že na vydanie povolenia sa vyžaduje licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe podľa § 68 ods. 1 písm. a) zákona č. 578/2004 Z.z. označená ako L1A. Na základe licencie typu L1A môže jej držiteľ priamo dosahovať príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Žalobkyňa bola považovaná za SZČO na účely sociálneho poistenia podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010 na základe povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, ktoré bolo zrušené ku dňu 28.02.2010 rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja č. Q./XXXX/XXXX/zdrav.-X zo dňa 27.01.2010. V čase, kedy bolo žalobkyňi zrušené povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, však bola aj držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov podľa § 10 zákona č. 578/2004 Z.z. č. A vydané Slovenskou lekárskou komorou dňa 28.02.2006.

12. Podľa žalovaného samotné nadobudnutie právneho postavenia SZČO na účely sociálneho poistenia však automaticky nezakladá SZČO povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie. Podľa platnej právnej úpravy vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO závisí od výšky príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov alebo výnosu súvisiaceho s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou, ktorý táto osoba dosiahla za predchádzajúci kalendárny rok. Až pri dosiahnutí príjmu relevantného na vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO ustanoveného zákonom o sociálnom poistení vzniká SZČO povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie (§ 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení). Následne sa zaradí do okruhu platiteľov poistného na sociálne poistenie. V prípade, ak SZČO nedosiahne príjem relevantný na vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia nevzniká, resp. zaniká jej povinné poistenie. Vznik, resp. zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO sa posudzuje vždy k 1. júlu kalendárneho roka, pričom sa vychádza z príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo z výnosu súvisiaceho s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou, ktorý SZČO dosiahla za predchádzajúci kalendárny rok. Vzhľadom na námietky žalobkyne žalobca považoval za nevyhnutné poukázať na to, že ustanovenie § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení odkazuje na príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý SZČO dosiahla podľa osobitného predpisu, t.j. podľa § 6 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, pričom zákon nestanovuje bližšiu špecifikáciu dosiahnutých príjmov. Rozhodujúca je len skutočnosť, že SZČO dosiahla tento príjem podľa § 6 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Ak SZČO dosiahne v predchádzajúcom kalendárnom roku príjem podľa § 6 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou vyšší ako stanovuje zákon o sociálnom poistení, vzniká jej od 1. júla kalendárneho roka povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, ktoré trvá až do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka, kedy dochádza k opätovnému posudzovaniu príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo výnosov súvisiacich s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou. Zánik povinného nemocenského

poistenia a povinného dôchodkového poistenia u SZČO je podmienený nielen nedosiahnutím príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti alebo výnosov súvisiacich s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou, ale aj stratou právneho postavenia SZČO. V kontexte s právnou úpravou účinnou do 31.12.2010 zanikne u SZČO povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zo zákona len v prípade, ak nastanú právne skutočnosti podmieňujúce zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, t.j. ak SZČO nedosiahne v rozhodujúcom období relevantný príjem (§ 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení), ak SZČO zanikne oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, resp. ak SZČO vznikne pracovný pomer, pričom je povinná mať na výkon činnosti v pracovnom pomere oprávnenie podľa osobitného predpisu (§ 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení).

13. Na základe príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý žalobkyňa dosiahla za rok 2008 vo výške 1.133.392,- Sk, vzniklo žalobkyni povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie SZČO od 01.07.2009 do 30.06.2010. Vzhľadom na príjmy, ktoré žalobkyňa dosiahla za rok 2009 vo výške 34.580,42 Eur, vzniklo žalobkyni povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie aj od 01.07.2010. V rámci odvolacieho konania bolo podľa žalovaného preukázané, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe č. A. bola zrušená až rozhodnutím Slovenskej lekárskej komory zo dňa 10.05.2016, preto žalobkyni ako držiteľke licencie aj po 28.02.2010 nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení. Žalobkyňa stratila právne postavenie SZČO na účely sociálneho poistenia až dňom 31.12.2010, a to vzhľadom na skutočnosť, že s účinnosťou od 01.01.2011 sa na základe zákona č. 543/2010 Z.z., ktorým sa novelizoval zákon o sociálnom poistení, zmenila právna definícia samostatne zárobkovo činnnej osoby, upravená v ustanovení § 5. S účinnosťou od 01.01.2011 do 31.12.2013 je rozhodujúcou skutočnosťou, na základe ktorej fyzická osoba nadobúda status SZČO na účely sociálneho poistenia, dovŕšenie 18 veku a registrácia podľa osobitného predpisu - § 49a zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a § 31 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov, v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 zákona o sociálnom poistení. Z okruhu SZČO sú vyňaté fyzické osoby, ktoré majú podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať osobnú asistenciu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. Pretože žalobkyňa nespĺňa jednu zo základných podmienok stanovenú v § 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.01.2011, a to podmienku registrácie u príslušného správcu dane v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z.z., nemá od 01.01.2011 právne postavenie SZČO na účely sociálneho poistenia. V Registri daňových subjektov bola žalobkyňa registrovaná do 19.02.2010.

14. Žalovaný sa nestotožnil s tvrdením žalobkyne, že Sociálna poisťovňa o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v nesporných prípadoch rozhoduje formou rozhodnutia, ktoré nemá písomnú formu a vyznačí sa len v spise. Poukázal na to, že rozhodnutie správneho orgánu musí mať zákonom stanovenú formu, ktorú predstavujú obsahové a formálne náležitosti. Rozhodnutie správneho orgánu z hľadiska jeho právnej povahy je individuálnym správnym aktom, ktorým sa predpísaným procesným postupom autoritatívne zasahuje do právnej situácie konkrétnych fyzických osôb. Rozhodnutie je zároveň aktom aplikácie práva, ktorým správny orgán abstraktné ustanovenie právnej normy prostredníctvom rozhodovacieho procesu privádza k individuálne určenej fyzickej osobe. Obsahom rozhodnutia správneho orgánu je odôvodnené riešenie určitej konkrétnej právnej situácie. Vydaním rozhodnutia sa proces aplikácie práva zavŕši. Z uvedeného je zrejmé, že vyznačenie určitej skutočnosti v spise poistenca nemá povahu rozhodnutia.

15. Pobočka Sociálnej poisťovne je oprávnená v rámci konania o sociálnom poistení rozhodovať len o veciach taxatívne ustanovených v § 178 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Rozhodnutie, ktorým sa zavŕši nedávkové konanie vo veciach sociálneho poistenia, musí obsahovať všetky formálne a obsahové náležitosti ustanovené zákonom. Z ustanovenia § 209 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne (pobočky a ústredia) sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Z uvedenej právnej citácie je zrejmé, že v citovanom zákone musí byť výslovne ustanovené, že konkrétne rozhodnutie sa nevydáva písomne, tak ako to vyplýva z § 194 ods. 2 (rozhodnutie o zastavení konania dňom úmrtia účastníka konania). V prípade, ak zánik sociálneho poistenia nie je sporný, t.j. Registračný list FO - odhláška zo sociálneho poistenia deklaruje skutočnosť,

ktoré vznikli priamo zo zákona o sociálnom poistení, Sociálna poisťovňa vyznačí tento zánik len v spise poistenca. Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že uvedený postup, resp. vyznačenie tejto skutočnosti, sa považuje za rozhodnutie Sociálnej poisťovne, a preto uvádzané tvrdenie žalobkyne nemá právnu oporu. Z ustanovenia § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona o sociálnom poistení vyplýva, že o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia rozhoduje pobočka Sociálnej poisťovne len v sporných prípadoch. Výsledkom nedávkového konania o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch je rozhodnutie, ktoré má písomnú formu a nadobúda právne účinky márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania.

16. Ustanovenie § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení presne vymedzuje, čo je predmetom nedávkového konania. Je ním rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, príspevku na starobné dôchodkové sporenie v sporných prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlžných súm poistného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, pokuty, penále a o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy. Predmetom nedávkového konania je teda rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia len v sporných prípadoch, t.j. predmetom nedávkového konania nie je vznik, prerušenie a zánik sociálneho poistenia, ktoré nie sú sporné, a preto Sociálna poisťovňa v týchto prípadoch nie je oprávnená rozhodovať. Žalovaný upriamil pozornosť aj na to, že obnovu konania, ako mimoriadny opravný prostriedok, upravuje § 221 a nasl. zákona o sociálnom poistení. Z právnej úpravy nariadenia alebo povolenia obnovy konania vyplýva, že obnovu konania možno aplikovať pri splnení zákonných podmienok len v prípade, ak bolo nedávkové konanie pred organizačnou zložkou Sociálnej poisťovne ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné (§ 221 ods. 1 zákona o sociálnom poistení).

17. Žalobkyňa dňa 26.02.2010 predložila pobočke Sociálnej poisťovne Registračný list fyzickej osoby - odhlášku zo sociálneho poistenia, s dátumom zániku poistenia 28.02.2010. Pritom však neoznámila Sociálnej poisťovni, pobočka Považská Bystrica, že je stále držiteľom licencie č. A napriek tomu, že podľa § 227 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnom poistení poistenec je povinný preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik, trvanie, prerušenie a na zánik sociálneho poistenia. Ak by tieto skutočnosti žalobkyňa pobočke Sociálnej poisťovne oznámila pri podaní Registračného listu fyzickej osoby - odhlášky zo sociálneho poistenia, bola by ihneď upozornená zo strany pobočky Sociálnej poisťovne, že zánik povinného sociálneho poistenia nenastal. Túto skutočnosť však Sociálna poisťovňa, pobočka Považská Bystrica, zistila až z údajov poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou dňa 07.04.2016. Do toho času Sociálna poisťovňa nemala reálnu možnosť zistiť, že žalobkyňa je držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe typu L1A. Následne po preskúmaní skutkového stavu veci Sociálna poisťovňa, pobočka Považská Bystrica, dňa 16.03.2017 rozhodla o sociálnom poistení žalobkyne ako o spornom prípade. Zákon o sociálnom poistení pritom neukladá Sociálnej poisťovni lehotu, v ktorej má rozhodnúť o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch. Vzhľadom na uvedené skutočnosti prvostupňovým rozhodnutím nebolo a ani nemohla byť zo strany Sociálnej poisťovne nariadená obnova konania, keďže do 16.03.2017 neexistovalo právoplatné rozhodnutie vo veci zániku sociálneho poistenia žalobkyne ako SZČO, ale pobočka Sociálnej poisťovne v nedávkovom konaní rozhodla na základe § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona o sociálnom poistení o zániku sociálneho poistenia ako o spornom prípade.

18. K námietkam žalobkyne, že Sociálna poisťovňa ju vopred neinformovala o začatí nedávkového konania, žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 7Sžso/20/2010 zo dňa 24.02.2011, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že „konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, je začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon (§ 185 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.). Zákon o sociálnom poistení však nekonkretizuje, o aký úkon má ísť, a preto je možné za prvý úkon považovať aj doručenie rozhodnutia, pokiaľ Sociálna poisťovňa disponovala potrebnými a dostatočnými podkladmi pre rozhodnutie. Sociálna poisťovňa nemá v danej veci ani povinnosť, aby o začatí konania upovedomila všetkých známych účastníkov konania, ako to ukladá zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok). Taktiež zákon o sociálnom poistení neukladá Sociálnej poisťovni povinnosť pred vydaním rozhodnutia dať možnosť vyjadriť sa účastníkovi konania k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Žalovaný zdôraznil, že zákon o sociálnom poistení v znení, ktoré nadobudlo účinnosť 01.01.2004, ustanovuje špeciálnu právnu úpravu konania vo veciach sociálneho poistenia, pričom v § 172 ods. 1 vylučuje použitie všeobecného predpisu o správnom konaní, t.j. Správneho poriadku.

19. S poukazom na obsah vlastnej právnej argumentácie žalovaný navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

Posúdenie veci správnym súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 28Sa/13/2017

20. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č.k. 28Sa/13/2017-54 zo dňa 28.02.2018 žalobu zamietol, pričom v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviedol okrem iného v bodoch 58. až 64 rozsudku nasledovné:

„(58.) Medzi účastníkmi konania je spornou otázkou posúdenia právneho postavenia žalobkyne pre účely povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia po 28.02.2010, ku ktorému dátumu jej rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja č. Q./XXXX/XXXXX/zdrav.-X zo dňa 27.01.2010 bolo zrušené povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, udelené rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja č. Q./XXXX/XXXXX/zdrav.-X zo dňa 19.04.2006. V administratívnom konaní bolo preukázané, že žalobkyňa bola s účinnosťou od 16.03.2006 držiteľom platnej licencie č. A ktorá ju aj po 28.02.2010 oprávňovala na výkon, resp. prevádzkovanie činnosti subsumovateľnej pod ustanovenie § 3 písm. a) bod. 2 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010. Podľa názoru správneho súdu licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov, udeľovaná v zmysle § 68 ods. 1 písm. a) zákona č. 578/2004 Z.z. (tzv. licencia typu L1A), predstavuje v zmysle § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, čo žalobkyňa zakladala status SZČO na účely sociálneho poistenia aj po 28.02.2010. Táto skutočnosť, t.j. trvajúca dispozícia aktívnou (nezrušenou) licenciou typu L1A, je podľa názoru správneho súdu rozhodujúcou a bez ďalšieho postačujúcou právnou skutočnosťou pre vyvodenie právneho záveru o nadobudnutí postavenia SZČO pre účely sociálneho poistenia, resp. o nezániku tohto postavenia, ak k jeho získaniu došlo skôr na základe inej právnej skutočnosti (napr. udelením povolenia fyzickej osobe na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia). Správny súd sa prikláňa k názoru žalovaného, že pri licencií typu L1A ide o oprávnenie, ktorého držiteľ môže priamo dosahovať príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Prípadné rozhodnutie držiteľa licencie fakticky nevyužívať túto licenciu pre účely zárobkovej činnosti nemá pre kvalitatívnu stránku statusu SZČO právnu relevanciu.

(59.) Na to, aby osobe popri ustálení jej právneho statusu SZČO aj vzniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, je však potrebné tiež to, aby takáto osoba jednak dosahovala príjmy z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti (podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov) a súčasne aby tieto príjmy boli vyššie ako zákonom stanovená hranica na príslušný kalendárny rok (mechanizmus jej výpočtu vyplýva z § 21 ods. 1 v spojení s § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010). V tejto súvislosti nie je rozhodujúce, na základe akého oprávnenia SZČO dosiahla v príslušnom roku kvalifikovaný príjem, ale skutočnosť, že tento príjem dosiahla ako samostatne zárobkovo činná osoba. Z ustanovenia § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že medzi držbou licencie ako oprávnenia podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení a príjmom posudzovaným pre účely § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, by mal byť vzťah príčinnej súvislosti, t.j. že by malo ísť o príjem pochádzajúci práve z držby tejto licencie. Zákon vníma povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie SZČO ako jedno poistenie. Pri posudzovaní príjmov z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti relevantných pre vznik, resp. trvanie poistenia, nie je rozhodujúce, či osoba dosiahla tento príjem zo živnosti, alebo z vytvorenia diela a umeleckého výkonu, resp. na základe iného právneho vzťahu, ktorý zakladá osobe status samostatne zárobkovo činné osoby. Ak napr. SZČO dosahovala príjmy z viacerých činností a ak pri týchto príjmoch je možné ustáliť, že boli dosiahnuté „z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu“ alebo ak ide „o výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou“, tak pre výpočet poistného na sociálne poistenie sa vychádza z celkového príjmu, ktorý osoba dosiahla zo všetkých týchto činností spolu. Preto nie je pre vznik poistenia rozhodujúce, či žalobkyňa dosahovala alebo nedosahovala z licencie č. A. v rozhodnom období príjem, ak je preukázané, že mala príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu, a to najmenej vo výške upravenej ustanovením § 21 ods. 1 v spojení s § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010. Z údajov poskytnutých Sociálnej poisťovni daňovými orgánmi vyplýva, že príjmy žalobkyne z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti boli v roku 2008 v sume 1.133.392,- Sk, v roku 2009 v sume 34.580,42 Eur, t.j. v každom z uvedených

rokov vo výške presahujúcej minimálny vymeriavací základ určený na príslušné roky, a preto žalobkyňa bola nielen v období po 28.02.2010, ale aj v období po 01.07.2010 povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou SZČO, a to až do 31.12.2010, nakoľko z dôvodu zmeny zákonnej úpravy regulujúcej základné pojmové znaky a vecný obsah inštitútu SZČO, čo už inštruktívne vysvetlil žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe, prestala žalobkyňa od 01.01.2011 byť považovaná za SZČO na účely povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia.

(60.) Po zrušení povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia Trenčianskym samosprávnym krajom síce žalobkyňa oznámila pobočke Sociálnej poisťovne formou Registračného listu - odhlášky - z povinného poistenia, že jej poistenie zaniká ku dňu 28.02.2010, avšak u žalobkyne nedošlo k zániku všetkých oprávnení na výkon samostatnej zárobkovej činnosti, keďže bola aj naďalej držiteľom platnej licencie typu L1A. Preto odhlášku z povinného poistenia nie je v súvislosti so skutočnosťou, že žalobkyňa následne vykonávala povolanie lekára ako zamestnanec (odborný zástupca) spoločnosti s ručením obmedzeným, možné stotožňovať s vyhlásením o nevykonávaní činnosti samostatne zárobkovo činné osoby podávaným podľa § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, majúcim na následok zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. Nejde a logicky ani nemohlo ísť o vyhlásenie k licencií č. A. (keďže k jej zrušeniu nedošlo a žalobkyňa do 31.12.2010 ani neiniciovala jej zrušenie), ale o oznámenie vecne nadväzujúce na zrušenie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia Trenčianskym samosprávnym krajom. Správny súd odhlášku z povinného poistenia, adresovanú Sociálnej poisťovni, nepovažuje ani za konkludentný prejav vôle majúci atribúty vyhlásenia o nevykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, nakoľko mu nepredchádzali, resp. spolu s ním neboli vykonané právne úkony žalobkyne smerujúce k zrušeniu licencie č. A

(61) Zákon o sociálnom poistení neukladá Sociálnej poisťovni lehotu, v ktorej je povinná rozhodnúť o vzniku, zániku alebo o prerušení sociálneho poistenia v sporných prípadoch. Treba pritom zdôrazniť, že pobočka Sociálnej poisťovne, ktorej bola vo februári 2010 doručená odhláška žalobkyne, nedisponovala príslušnými informáciami o stále platnej licencií č. A. žalobkyne až do momentu, kedy sa o tejto skutočnosti dozvedela z informácií poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou. Dovtedy Sociálna poisťovňa nemala v podstate reálnu možnosť zistiť, že žalobkyňa je držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe typu L1A. Nejednalo sa tu o konanie a rozhodovanie po povolení obnovy konania, ale v činnosti pobočky Sociálnej poisťovne sa jednalo o prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu. Nedošlo teda k uplynutiu lehoty na obnovu konania, keďže pri prvostupňovom rozhodnutí išlo o prvé rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o spornej otázke s tým, že iné rozhodnutia v inej ako písomnej forme k totožnému predmetu konania Sociálnou poisťovňou skôr vydané neboli.

(62) Ohľadne námietky, že pobočka Sociálnej poisťovne neupovedomila žalobkyňu o začatí predmetného nedávkového konania, a tým jej neposkytla možnosť vyjadriť sa k začatému konaniu, sa správny súd tiež prikláňa k názoru žalovaného. Prejednávaná vec predstavuje nedávkové konanie, ktoré sa v súlade s § 184 ods. 8 zákona o sociálnom poistení začína na základe písomnej žiadosti účastníka konania alebo z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne. Konanie, ktoré sa začalo na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, ako tomu bolo aj v predmetnom prípade, je podľa § 185 ods. 4 zákona o sociálnom poistení začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon. Zákon o sociálnom poistení však nekonkretizuje, o aký úkon má ísť, a preto za prvý úkon je možné považovať aj doručenie rozhodnutia, pokiaľ Sociálna poisťovňa disponovala potrebnými a dostatočnými podkladmi pre rozhodnutie. Sociálna poisťovňa nemá v danej veci podľa zákona o sociálnom poistení ani povinnosť, aby o začatí konania upovedomila všetkých známych účastníkov konania, ako to ukladá Správny poriadok. Taktiež zákon o sociálnom poistení neukladá Sociálnej poisťovni povinnosť pred vydaním rozhodnutia dať možnosť vyjadriť sa účastníkovi konania k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie.

(63) K námietke týkajúcej sa absencie konkrétneho zákonného ustanovenia v prvostupňovom administratívnom rozhodnutí je možné uviesť, že predmetné rozhodnutie obsahuje zákonné náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 209 zákona o sociálnom poistení, t.j. jasný, určitý a zrozumiteľný výrok, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Po súdnom prieskume napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho administratívneho konania možno skonštatovať, že ako napadnuté, tak aj prvostupňové rozhodnutie vychádzajú z dostatočne zisteného skutkového stavu. V prvostupňovom

rozhodnutí je pritom uvedené, že o povinnom sociálnom poistení bolo rozhodnuté podľa § 178 ods. 1 písm. a) prvý bod zákona o sociálnom poistení. Administratívne rozhodnutia, vydané v preskúmanom administratívnom konaní, nevykazujú znaky arbitrárnosti.

(64) Žalobkyňa tiež namietala porušenie ustanovení zákona o sociálnom poistení o kontrolnej činnosti. Ustanovenia § 242 až § 245 citovaného zákona upravujú tzv. vonkajšiu kontrolu plnenia povinností ustanovených týmto zákonom. Vonkajšie kontroly sú spravidla zamerané na plnenie odvodových povinností kontrolovaného subjektu. Povinnosť Sociálnej poisťovne rozhodnúť o zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch nie je podmienená vykonaním tzv. vonkajšej kontroly. Sociálna poisťovňa je vzhľadom na ustanovenie § 226 ods. 1 písm. d) zákona o sociálnom poistení povinná kontrolovať plnenie povinností vyplývajúcich ostatným účastníkom právnych vzťahov sociálneho poistenia. K naplneniu tejto povinnosti zo strany Sociálnej poisťovne dochádza aj kontrolou údajov v informačnom systéme Sociálnej poisťovne, kde sú obsiahnuté všetky základné informácie o poistencoch Sociálnej poisťovne. Preto nebolo potrebné pri rozhodovaní vo veci zániku sociálneho poistenia vykonať vonkajšiu kontrolu.“

Konanie pred kasačným súdom

21. Na základe kasačnej sťažnosti podanej žalobkyňou Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný rozsudkom sp. zn. 7Sžsk/90/2018 zo dňa 16.12.2020 zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 28Sa/13/2017-54 zo dňa 28.02.2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Správne mu súdu vytkol, že „z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu nie je zjavné jeho vlastné posúdenie, keď z dôvodov uvádzaných krajským súdom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že sa stotožnil so skutkovými zisteniami a právnym záverom žalovanej, pričom z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, na základe akej úvahy správny súd ustálil svoj právny záver o zákonnosti preskúmaného rozhodnutia žalovaného. Správny súd v odôvodnení rozhodnutia jasným a presvedčivým spôsobom neuvádza, akým spôsobom vyhodnotil námietku žalobkyne, ktorou namietala nesprávny procesný postup žalovanej v oboch stupňoch, keď ju žiadnym spôsobom neupovedomila o začatí predmetného nedávkového konania a neposkytla jej príležitosť vyjadriť sa k veci, čím jej znemožnila vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia a uplatniť svoje návrhy a dôkazné prostriedky, ktorým postupom došlo k zásahu do jej práv a oprávnených záujmov, nesúhlasiac s argumentáciou žalovanej, že zákon neustanovuje, aký prvý úkon voči účastníkovi konania má byť voči tomuto realizovaný, pričom takýmto prvým úkonom môže byť aj samotné doručenie rozhodnutia vo veci. Žalobkyňa argumentáciu žalovanej považovala za nezákonnú, až protiústavnú, pre zrejmú účelovosť takéhoto postupu, keďže takýmto postupom prišla v správnom konaní o jednu inštanciu v rámci obrany svojich práv a právom chránených záujmov...“

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 7Sžsk/90/2018 zo dňa 16.12.2020 ďalej uviedol, že „konanie podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zákona č. 461/2003 Z.z. začaté z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v zmysle § 184 ods. 8 v spojení s § 185 ods. 4 uvedeného zákona nezabavuje Sociálnu poisťovňu povinnosti zabezpečiť účastníkovi konania ochranu jeho oprávnení, ktoré sú konkretizáciou základného práva na inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, prípadne i základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ktoré mu priznávajú aj medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná v zmysle čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky. Vychádzajúc z uvedeného vyššie najvyšší súd konštatuje, že odôvodnenie rozsudku krajského súdu v časti, týkajúcej sa porušenia práva žalobkyne na spravodlivý proces v administratívnom konaní, je nejasné, neurčité a v neposlednom rade aj nepresvedčivé, ktorá skutočnosť podmieňuje nezákonnosť napadnutého rozsudku krajského súdu pre jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov. Vzhľadom k uvedenému najvyšší súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu v preskúmanej veci je jednostranné a formalistické, a teda ako zjavne nezodôvodnené a tým aj nesúladné s právami v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.“ S poukazom na uvedené kasačný súd správne mu súdu uložil povinnosť „opätovne sa vecou dôsledne zaoberať, upriamiť pozornosť na zásadnú otázku žalobkyňou nastolenou v žalobe vo vzťahu k porušeniu jej práv nesprávnym procesným postupom žalovanej, v jej intenciách posúdiť zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovanej v oboch stupňoch, v súlade s názorom kasačného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí a vo veci opätovne rozhodnúť. Svoje rozhodnutie aj riadne a presvedčivo odôvodní. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne krajský súd opätovne o nároku na náhradu trov konania vrátane o nároku na náhradu trov kasačného konania.“

Konanie pred správnym súdom po vrátení veci kasačným súdom

23. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy, alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

24. Podľa § 190 SSP ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

25. Podľa § 191 ods. 1 SSP správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak

- a) bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu,
- b) ho vydal orgán, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený,
- c) vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- d) je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,
- e) zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci,
- f) skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu,
- g) došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

26. Krajský súd v Trenčíne ako vecne a miestne príslušný správny súd (§ 10 a § 13 ods. 3 SSP) preskúmal správnu žalobou napadnuté rozhodnutie a postup žalovaného nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe (§ 134 ods. 2 písm. e) SSP v spojení s § 203 ods. 2 SSP), vychádzajúc zo skutkového stavu v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia (§ 135 ods. 1 SSP). Po zistení, že žaloba bola podaná oprávnenou osobou, v zákonnej lehote (§ 181 ods. 1 SSP) a proti rozhodnutiu, ktoré je priamo zo zákona spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva (§ 6 ods. 2 písm. c) SSP v spojení s § 199 ods. 1 písm. a) SSP), nariadil správny súd na prejednanie veci pojednávanie, nakoľko o to požiadal žalovaný (§ 107 ods. 1 písm. a) SSP).

27. Na základe právneho názoru vysloveného kasačným súdom správny súd vec opätovne prejednal na pojednávaní za účasti zástupcu žalovaného. Žalobkyňa a jej právny zástupca neúčast' na pojednávaní riadne ospravedlnili. Zástupca žalovaného opätovne zdôraznil základné argumentačné východiská právneho názoru Sociálnej poisťovne. Žalobkyňa mohla svoje procesné práva využívať v plnej miere od okamihu doručenia jej prvostupňového rozhodnutia, a to nielen možnosťou podania opravného prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu, ale aj výkonom práva nazeráť do spisu, robiť si z neho výpisky či kópie. Právo nazrieť do spisu však žalobkyňa nevyužila. Zástupca žalovaného s poukazom na rozhodnutie Veľkého senátu správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 1Vs/3/2019 uviedol, že aj keby sa Sociálnej poisťovni uložila povinnosť zopakovať administratívne konanie, nevedlo by to k inému rozhodnutiu, a v takom prípade, aj s poukazom na niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, by zrušenie správnu žalobou napadnutého rozhodnutia bolo neúčelné a nevhodné, ak tu nie je perspektíva, že v novom konaní dosiahne účastník administratívneho konania zlepšenie svojej právnej pozície.

Administratívne konanie

28. Z administratívneho spisu správny súd pre potreby súdneho prieskumu zistil nasledovné: Okresný úrad Považská Bystrica rozhodnutím č. XX/XXXXX-XXX zo dňa 06.03.1996, právoplatným dňa 08.03.1996, vydal žalobkyni povolenie na poskytovanie zdravotníckej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení s tým, že bude poskytovať s účinnosťou od 01.04.1996 zdravotnícku starostlivosť v odbore pediatria ako praktický lekár pre deti a dorast. Trenčiansky samosprávny kraj rozhodnutím č. Q./XXXX/XXXXX/zdrav.-X zo dňa 19.04.2006, právoplatným dňa 02.05.2006, vydal žalobkyni povolenie na prevádzkovanie neštátneho zdravotníckeho zariadenia - ambulancie - v

zdravotníckom povolaní a v študijnom odbore lekár v špecializačnom odbore pediatria ako všeobecný lekár pre deti a dorast.

29. Dňa 03.04.1996 prijala Sociálna poisťovňa prihlášku žalobkyne, ako SZČO, s prideleným IČO: XX XXX XXX, na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie so vznikom účasti na poistení ku dňu 01.04.1996.

30. Rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja č. Q./XXXX/XXXXX/zdrav.-X zo dňa 27.01.2010, bolo ku dňu 28.02.2010 žalobkyni zrušené povolenie na prevádzkovanie neštátneho zdravotníckeho zariadenia - ambulancie - v zdravotníckom povolaní a v študijnom odbore lekár v špecializačnom odbore pediatria ako všeobecný lekár pre deti a dorast.

31. Rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja č. Q./XXXX/XXXXX/zdrav.-X zo dňa 27.01.2010, bolo s účinnosťou od 01.03.2010 obchodnej spoločnosti Detská ambulancia DCA, s.r.o., IČO: XX XXX XXX, povolené prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia ambulantnej starostlivosti - ambulancie - v zdravotníckom povolaní lekár, v študijnom odbore všeobecné lekárstvo a v špecializačnom odbore pediatria, všeobecný lekár pre deti a dorast. Za odborného zástupcu zodpovedného za poskytovanie zdravotnej starostlivosti bola ustanovená MUDr. O. D..

32. Dňa 26.02.2010 podala žalobkyňa na príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne Registračný list fyzickej osoby - odhlášku zo sociálneho poistenia a za dátum zániku poistenia označila deň 28.02.2010.

33. Z informácií poskytnutých Sociálnej poisťovni orgánmi správy daní vyplýva, že príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti deklarovala žalobkyňa za rok 2008 v sume 1.133.392,- Sk a príjmy za rok 2009 v sume 34.580,42 Eur.

34. Z informácií poskytnutých Sociálnej poisťovni Slovenskou lekárskou komorou vyplýva, že licencia č. A bola žalobkyni udelená s účinnosťou ku dňu 16.03.2006 rozhodnutím zo dňa 28.02.2006 a zanikla na základe rozhodnutia Slovenskej lekárskej komory č. A./TN/XXXX/XX - XXX/XXXX-B zo dňa 10.05.2016.

35. Sociálna poisťovňa, pobočka Považská Bystrica, rozhodnutím č. XXX-XX/XXXX-PB zo dňa 16.03.2017 rozhodla, že žalobkyni - samostatne zárobkovo činnej osobe MUDr. O. D. - nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 28.02.2010, ale povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniklo dňa 31.12.2010. Pri rozhodovaní vychádzala z toho, že žalobkyňa aj po 28.02.2010, odkedy jej na základe rozhodnutia Trenčianskeho samosprávneho kraja zaniklo povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, disponovala aktívnou licenciou typu L1A, udelenou jej Slovenskou lekárskou komorou, čo v zmysle § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 zakladalo naďalej jej status SZČO pre účely sociálneho poistenia. Taktiež bolo zistené, že za roky 2008 a 2009 dosiahla žalobkyňa príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou v sume vyššej ako 12-násobok minimálneho vymeriavacieho základu určeného na príslušné roky a preto s poukazom na § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010 vznikla žalobkyni obligatórna účasť na povinnom nemocenskom poistení a povinnom dôchodkovom poistení aj po 28.02.2010, avšak iba do 31.12.2010, a to vzhľadom na novelizované znenie § 5 zákona o sociálnom poistení, ktorý v znení účinnom od 01.01.2011 do 31.12.2013 za SZČO považoval fyzickú osobu, ktorá dovŕšila 18 rokov veku a je registrovaná podľa osobitného predpisu - § 31 zákona č. 511/1922 Zb. v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 zákona o sociálnom poistení, pričom bolo zistené, že k 01.01.2011 žalobkyňa nie je registrovaná v Registri daňových subjektov.

36. Na odvolanie žalobkyne ako účastníka administratívneho konania vedeného Sociálnou poisťovňou, v ktorom argumentačne obsahovo anticipovala neskôr podanú správnu žalobu, žalovaný napadnutým rozhodnutím odvolanie žalobkyne v celom rozsahu zamietol a prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica, potvrdil, pričom zotrval na právnej argumentácii prvostupňového rozhodnutia.

Relevantná právna úprava

37. Podľa § 3 písm. a) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 zárobková činnosť podľa tohto zákona je na účely nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia (bod 1.) činnosť zamestnanca, (bod 2.) činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby, z ktorej je povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená.

38. Podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je okrem iných aj fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu.

39. Podľa § 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.01.2011 do 31.12.2013 samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá dovŕšila 18 rokov veku a je registrovaná podľa osobitného predpisu v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3, okrem fyzickej osoby, ktorá má podľa zmluvy o výkone osobnej asistencie vykonávať osobnú asistenciu fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím.

40. Podľa § 14 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 povinne nemocensky poistená je aj samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9.

41. Podľa § 15 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 povinne dôchodkovo poistená je ak samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá je povinne nemocensky poistená.

42. Podľa § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, ak tento zákon neustanovuje inak.

43. Podľa § 21 ods. 4 písm. b) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnnej osobe uvedenej v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnnej osoby uvedenej v § 5 písm. c).

44. Podľa § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2009 vymeriavací základ je mesačne najmenej vo výške minimálnej mzdy zamestnancov v pracovnom pomere odmeňovaných mesačnou mzdou, ktorá platí k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa platí poistné na nemocenské poistenie, poistné na dôchodkové poistenie, poistné na poistenie v nezamestnanosti a poistné do rezervného fondu solidarity.

45. Podľa § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.01.2010 do 31.12.2010 vymeriavací základ je pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnnú osobu, dobrovoľne nemocensky poistenú osobu, dobrovoľne dôchodkovo poistenú osobu a dobrovoľne poistenú osobu v nezamestnanosti mesačne najmenej vo výške 44,2% jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa platí poistné.

46. Podľa § 172 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní. Všeobecný predpis

o správnom konaní sa nevzťahuje ani na konanie vo veciach starobného dôchodkového sporenia v rozsahu upravenom týmto zákonom.

47. Podľa § 172 ods. 5 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov predmetom nedávkového konania je rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch, o poistnom v sporných prípadoch, príspevku na starobné dôchodkové sporenie v sporných prípadoch, o pokute, penále, povolení splátok dlžných súm poistného, príspevku na starobné dôchodkové sporenie, pokuty, penále a o zaradení zamestnávateľa do nebezpečnostnej triedy.

48. Podľa § 178 ods. 1 písm. a) bod 1. do pôsobnosti pobočky patrí rozhodovať v prvom stupni o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch.

49. Podľa § 184 ods. 8 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov nedávkové konanie sa začína na základe písomnej žiadosti účastníka konania alebo z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne.

50. Podľa § 185 ods. 4 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, je začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon.

51. Podľa § 209 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

52. Podľa § 209 ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v celom rozsahu.

53. Podľa § 209 ods. 3 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu.

54. Podľa § 209 ods. 4 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov v odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

55. Podľa § 233 ods. 9 zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov orgán, ktorý vydáva povolenie na výkon činnosti uvedenej v § 5, je povinný oznámiť Sociálnej poisťovni vydanie takéhoto povolenia a jeho zrušenie do 15 dní od jeho vydania alebo zrušenia.

56. Podľa § 3 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z.z. zdravotnícke povolanie sa vykonáva

- a) v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu,
- b) na základe povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia (ďalej len "povolenie") (§ 11) alebo povolenia vydaného podľa osobitného predpisu,
- c) na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 10),
- d) na základe licencie na výkon lekárskej posudkovej činnosti (§ 7a) alebo
- e) na základe živnostenského oprávnenia podľa osobitného predpisu.

57. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. samostatnú zdravotnícku prax môžu vykonávať zdravotnícki pracovníci v povolaniach lekár, zubný lekár, sestra, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, liečebný pedagóg, logopéd, psychológ a masér. Na výkon samostatnej zdravotníckej praxe sa vyžaduje licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe [§ 68 ods. 1 písm. a)].

58. Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 578/2004 Z.z. samostatná zdravotnícka prax podľa odseku 1 je poskytovanie zdravotnej starostlivosti v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ na základe povolenia, ak v odseku 3 nie je ustanovené inak, alebo na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení.

59. Podľa § 68 ods. 1 zákona č. 578/2004 Z.z. licencie sa vydávajú

- a) na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 10) zdravotníckym pracovníkom v povolani lekář, zubný lekář, sestra, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, masér, logopéd, liečebný pedagóg a psychológ,
- b) na výkon zdravotníckeho povolania [§ 3 ods. 1 písm. a)] zdravotníckym pracovníkom v povolani lekář, zubný lekář, farmaceut, sestra, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, verejný zdravotník, zdravotnícky laborant, asistent výživy, dentálna hygienička, rádiologický technik, zdravotnícky záchranár, technik pre zdravotnícke pomôcky, farmaceutický laborant, ortopedický technik, logopéd, psychológ, liečebný pedagóg, fyzik a laboratórny diagnostik,
- c) na výkon činnosti odborného zástupcu zdravotníckym pracovníkom v povolani lekář, zubný lekář, farmaceut, sestra, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, verejný zdravotník, zdravotnícky laborant, asistent výživy, dentálna hygienička, rádiologický technik, zdravotnícky záchranár, technik pre zdravotnícke pomôcky, farmaceutický laborant, ortopedický technik, logopéd, psychológ, liečebný pedagóg, fyzik a laboratórny diagnostik,
- d) na výkon lekářskej posudkovej činnosti podľa § 7a zdravotníckym pracovníkom v povolani lekář.

Rozsudok veľkého senátu sp. zn. 1Vs 3/2019 zo dňa 24.11.2020

60. Niektorými zo sporných otázok týkajúcich sa aj prejednávanej veci sa opakovane zaoberal veľký senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020 deklaroval nasledovný právny názor:

„(I) Licenciu L1A (na výkon samostatnej zdravotníckej praxe) ako samostatné oprávnenie na výkon zdravotníckeho povolania podľa § 3 ods. 4 písm. c/ zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti treba považovať za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu v zmysle § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z., na základe ktorého je lekář - držiteľ licencie L1A považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely zákona o sociálnom poistení. Vykonávanie zdravotníckeho povolania v pracovnoprávnom vzťahu lekářom, ktorý je držiteľom licencie L1B a ktorý je súčasne stále držiteľom licencie L1A, nie je prekážkou možnosti poskytovať zdravotnú starostlivosť aj na základe licencie L1A, a teda nie je dôvodom, aby držiteľ licencie L1A nebol považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 310/2006 Z.z.

(II) Povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia lekářa, ktorý je držiteľom licencie L1A, v zmysle § 178 ods. 1 písm. a/ bod prvý a § 179 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 21 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, nie je posudzovať príjmy lekářa výlučne vo vzťahu k licenci L1A a nie je povinná skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú príjmami lekářa, považovaného za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO) podľa § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z.z. Ak taký lekář v daňovom priznaní priznal príjmy, považované za príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou (§ 6 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov) ide vždy o príjem SZČO a nie je právne významné, či tento príjem fyzická osoba dosiahla z titulu jej statusu podľa § 5 písm. c/ alebo aj podľa § 5 písm. a/, príp. písm. b/ alebo d/ zákona č. 461/2003 Z.z. v znení platnom do 31.12.2010.“

Právne posúdenie veci správnym súdom

61. Po preskúmaní správnej žaloby, písomných podaní účastníkov konania, ich vyjadrení na pojednávaní a po oboznámení sa s obsahom pripojeného administratívneho spisu, zohľadniac najmä vývoj rozhodovacej činnosti správneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v ostatných mesiacoch, dospel správny súd k opätovnému záveru o vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia. K namietanému porušeniu procesných práv žalobkyne tým, že nebola upovedomená o začatí administratívneho konania,

čím malo dôjsť k zásahu do jej práva účastníka administratívneho konania, najmä práva podávať vyjadrenia, práva navrhovať dôkazy a práva vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, správny súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10SŽo/81/2016 zo dňa 23.08.2017, z ktorého vyplýva, že „rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka.“ Obdobný názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 8SŽh/1/2010 zo dňa 10.05.2010 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 103/2011), podľa ktorého „je neúčelné a nevhodné formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech.“ Za takýchto okolností platí, že nie každé porušenie procesného predpisu má za následok aj porušenie práv účastníka konania. Posúdenie súdu v preskúmvacom konaní, či takéto procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou, ktorá spôsobuje nezákonnosť napadnutého rozhodnutia, je individuálne a podmienené konkrétnymi okolnosťami prípadu.

62. V prejednávanej veci so zreteľom na aktuálny vývoj judikatúry k otázke držiteľov licencií na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolání lekár (tzv. L1A licencií) je zrejmé, že ani po prípadnom zrušení napadnutých rozhodnutí pre namietanú procesnú vadu, ktorej nedostatočné argumentačné uchopenie správnym súdom bolo jadrom výčitky kasačného súdu, by nemohlo dôjsť k takému rozhodnutiu vo vzťahu k žalobkyni, ktoré by zlepšilo jej právnu pozíciu, o čom svedčia okrem rozsudku veľkého senátu sp. zn. 1Vs/3/2019 zo dňa 24.11.2020 aj iné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. rozsudky vo veci sp. zn. 7Sžsk/81/2018 zo dňa 12.03.2021 a sp. zn. 7Sžsk/87/2018 zo dňa 21.04.2021. Za povšimnutie stojí, že v uvedených veciach (7Sžsk) bolo taktiež žalobcami namietané porušenie procesných práv pre neposkytnutie možnosti vyjadriť sa k začatému konaniu a jeho podkladom pred vydaním rozhodnutia, pričom kasačný súd ustálil, že nezistil žiadne pochybenia na strane žalovaného a k porušeniu práva na spravodlivý proces sa vyjadril nasledovne: „Najvyšší súd k namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces uvádza, že právo na spravodlivý proces je súčasťou práva na súdnu a inú právnu ochranu upraveného v Siedmom oddieli Druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky. Obsah tohto práva tvoria jednotlivé zásady výkonu súdnictva (a podľa povahy aj orgánov verejnej správy) upravené v Článku 47 a 48 Ústavy Slovenskej republiky. K tomuto právu v kontexte menovaných článkov je nutné priradiť právo odoprieť výpoveď, právo na právnu pomoc, princíp rovnosti účastníkov, právo na tlmočníka, právo na zákonného sudcu, princíp verejnosti súdneho konania, právo na bezprietahové konanie a princíp kontradiktórnosti, obsah ktorého napĺňa právo na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom. V predmetnej veci k porušeniu týchto práv/zásad naplňajúcich podstatu práva na spravodlivý proces nedošlo.“

63. Nakoľko správny súd, sledujúc aktuálny vývoj judikatúry, nezistil dôvod, aby sa z hľadiska hmotnoprávneho posúdenia sporných otázok odklonil od svojho skoršieho rozsudku č.k. 28Sa/13/2017-54 zo dňa 28.02.2018, opätovne rekapituluje, že medzi účastníkmi konania je spornou otázkou posúdenia právneho postavenia žalobkyne pre účely povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia po 28.02.2010, ku ktorému dátumu jej rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja č. Q./XXXX/XXXXX/zdrav.-X zo dňa 27.01.2010 bolo zrušené povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, udelené rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja č. Q./XXXX/XXXXX/zdrav.-X zo dňa 19.04.2006. V administratívnom konaní bolo preukázané, že žalobkyňa bola s účinnosťou od 16.03.2006 držiteľom platnej licencie č. A ktorá ju aj po 28.02.2010 oprávňovala na výkon, resp. prevádzkovanie činnosti subsumovateľnej pod ustanovenie § 3 písm. a) bod. 2 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010. Podľa názoru správneho súdu licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolání lekár, udeľovaná v zmysle § 68 ods. 1 písm. a) zákona č. 578/2004 Z.z. (tzv. licencia typu L1A), predstavuje v zmysle § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.08.2006 do 31.12.2010 oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, čo žalobkyni zakladalo status SZČO na účely sociálneho poistenia aj po 28.02.2010. Táto skutočnosť, t.j. trvajúca dispozícia aktívnou (nezrušenou) licenciou typu L1A, je podľa názoru správneho súdu rozhodujúcou a bez ďalšieho postačujúcou právnou skutočnosťou pre vyvodenie právneho záveru o nadobudnutí postavenia SZČO pre účely sociálneho poistenia, resp. o nezániku tohto postavenia, ak k jeho získaniu došlo skôr na základe inej právnej skutočnosti (napr. udelením povolenia fyzickej osobe na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia). Správny súd sa prikláňa k názoru žalovaného, že pri licencií typu L1A ide o oprávnenie, ktorého držiteľ môže priamo dosahovať príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani

z príjmov v znení neskorších predpisov. Prípadné rozhodnutie držiteľa licencie fakticky nevyužívať túto licenciu pre účely zárobkovej činnosti nemá pre kvalitatívnu stránku statusu SZČO právnu relevanciu.

64. Na to, aby osobe popri ustálení jej právneho statusu SZČO aj vzniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie, je však potrebné tiež to, aby takáto osoba jednak dosahovala príjmy z podnikania alebo z inej samostatnej zárobkovej činnosti (podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov) a súčasne aby tieto príjmy boli vyššie ako zákonom stanovená hranica na príslušný kalendárny rok (mechanizmus jej výpočtu vyplýva z § 21 ods. 1 v spojení s § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010). V tejto súvislosti nie je rozhodujúce, na základe akého oprávnenia SZČO dosiahla v príslušnom roku kvalifikovaný príjem, ale skutočnosť, že tento príjem dosiahla ako samostatne zárobkovo činná osoba. Z ustanovenia § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že medzi držbou licencie ako oprávnenia podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení a príjmom posudzovaným pre účely § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, by mal byť vzťah príčinnej súvislosti, t.j. že by malo ísť o príjem pochádzajúci práve z držby tejto licencie. Zákon vníma povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie SZČO ako jedno poistenie. Pri posudzovaní príjmov z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti relevantných pre vznik, resp. trvanie poistenia, nie je rozhodujúce, či osoba dosiahla tento príjem zo živnosti, alebo z vytvorenia diela a umeleckého výkonu, resp. na základe iného právneho vzťahu, ktorý zakladá osobe status samostatne zárobkovo činnnej osoby. Ak napr. SZČO dosahovala príjmy z viacerých činností a ak pri týchto príjmoch je možné ustáliť, že boli dosiahnuté „z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu“ alebo ak ide „o výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou“, tak pre výpočet poistného na sociálne poistenie sa vychádza z celkového príjmu, ktorý osoba dosiahla zo všetkých týchto činností spolu. Preto nie je pre vznik poistenia rozhodujúce, či žalobkyňa dosahovala alebo nedosahovala z licencie č. LXA/Q. v rozhodnom období príjem, ak je preukázané, že mala príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu, a to najmenej vo výške upravenej ustanovením § 21 ods. 1 v spojení s § 138 ods. 9 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010. Z údajov poskytnutých Sociálnej poisťovni daňovými orgánmi vyplýva, že príjmy žalobkyne z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti boli v roku 2008 v sume 1.133.392,- Sk, v roku 2009 v sume 34.580,42 Eur, t.j. v každom z uvedených rokov vo výške presahujúcej minimálny vymeriavací základ určený na príslušné roky, a preto žalobkyňa bola nielen v období po 28.02.2010, ale aj v období po 01.07.2010 povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou SZČO, a to až do 31.12.2010, nakoľko z dôvodu zmeny zákonnej úpravy regulujúcej základné pojmové znaky a vecný obsah inštitútu SZČO, čo už vysvetlil žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe, prestala žalobkyňa od 01.01.2011 byť považovaná za SZČO na účely povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia.

65. Po zrušení povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia Trenčianskym samosprávnym krajom síce žalobkyňa oznámila pobočke Sociálnej poisťovne formou Registračného listu - odhlášky - z povinného poistenia, že jej poistenie zaniká ku dňu 28.02.2010, avšak u žalobkyne nedošlo k zániku všetkých oprávnení na výkon samostatnej zárobkovej činnosti, keďže bola aj naďalej držiteľom platnej licencie typu L1A. Preto odhlášku z povinného poistenia nie je v súvislosti so skutočnosťou, že žalobkyňa následne vykonávala povolanie lekára ako zamestnanec (odborný zástupca) spoločnosti s ručením obmedzeným, možné stotožňovať s vyhlásením o nevykonávaní činnosti samostatne zárobkovo činnnej osoby podávaným podľa § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, majúcim na následok zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. Nejde a logicky ani nemohlo ísť o vyhlásenie k licencií č. A (keďže k jej zrušeniu nedošlo a žalobkyňa do 31.12.2010 ani neiniciovala jej zrušenie), ale o oznámenie vecne nadväzujúce na zrušenie povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia Trenčianskym samosprávnym krajom. Správny súd odhlášku z povinného poistenia, adresovanú Sociálnej poisťovni, nepovažuje ani za konkludentný prejav vôle majúci atribúty vyhlásenia o nevykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, nakoľko mu nepredchádzali, resp. spolu s ním neboli vykonané právne úkony žalobkyne smerujúce k zrušeniu licencie č. A

66. Zákon o sociálnom poistení neukladá Sociálnej poisťovni lehotu, v ktorej je povinná rozhodnúť o vzniku, zániku alebo o prerušení sociálneho poistenia v sporných prípadoch. Treba pritom zdôrazniť, že pobočka Sociálnej poisťovne, ktorej bola vo februári 2010 doručená odhláška žalobkyne, nedisponovala príslušnými informáciami o stále platnej licencií č. A. žalobkyne až do momentu, kedy sa o tejto skutočnosti dozvedela z informácií poskytnutých Slovenskou lekárskou komorou. Dovtedy Sociálna

poisťovňa nemala v podstate reálnu možnosť zistiť, že žalobkyňa je držiteľom licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe typu L1A. Nejednalo sa tu o konanie a rozhodovanie po povolení obnovy konania, ale v činnosti pobočky Sociálnej poisťovne sa jednalo o prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu. Nedošlo teda k uplynutiu lehoty na obnovu konania, keďže pri prvostupňovom rozhodnutí išlo o prvé rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa o spornej otázke s tým, že iné rozhodnutia v inej ako písomnej forme k totožnému predmetu konania Sociálnou poisťovňou skôr vydané neboli.

67. K námietke týkajúcej sa absencie konkrétneho zákonného ustanovenia v prvostupňovom administratívnom rozhodnutí je možné uviesť, že predmetné rozhodnutie obsahuje zákonné náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 209 zákona o sociálnom poistení, t.j. jasný, určitý a zrozumiteľný výrok, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Po súdnom prieskume napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho administratívneho konania možno skonštatovať, že ako napadnuté, tak aj prvostupňové rozhodnutie vychádzajú z dostatočne zisteného skutkového stavu. V prvostupňovom rozhodnutí je pritom uvedené, že o povinnom sociálnom poistení bolo rozhodnuté podľa § 178 ods. 1 písm. a) prvý bod zákona o sociálnom poistení. Administratívne rozhodnutia, vydané v preskúvanom administratívnom konaní, nevykazujú znaky arbitrárnosti.

68. Žalobkyňa tiež namietala porušenie ustanovení zákona o sociálnom poistení o kontrolnej činnosti. Ustanovenia § 242 až § 245 citovaného zákona upravujú tzv. vonkajšiu kontrolu plnenia povinností ustanovených týmto zákonom. Vonkajšie kontroly sú spravidla zamerané na plnenie odvodových povinností kontrolovaného subjektu. Povinnosť Sociálnej poisťovne rozhodnúť o zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch nie je podmienená vykonaním tzv. vonkajšej kontroly. Sociálna poisťovňa je vzhľadom na ustanovenie § 226 ods. 1 písm. d) zákona o sociálnom poistení povinná kontrolovať plnenie povinností vyplývajúcich ostatným účastníkom právnych vzťahov sociálneho poistenia. K naplneniu tejto povinnosti zo strany Sociálnej poisťovne dochádza aj kontrolou údajov v informačnom systéme Sociálnej poisťovne, kde sú obsiahnuté všetky základné informácie o poistencoch Sociálnej poisťovne. Preto nebolo potrebné pri rozhodovaní vo veci zániku sociálneho poistenia vykonať vonkajšiu kontrolu.

69. S poukazom na uvedené úvahy je zrejmé, že námietky, ktoré žalobkyňa uviedla v správnej žalobe, neboli spôsobilé privediť jej úspech v konaní a preto správny súd žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 SSP zamietol.

70. O trovách konania správny súd rozhodol podľa § 168 SSP tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov konania pred správnym súdom nepriznal, nakoľko ich priznanie nežiadal a nešlo ani o situáciu, kedy by to bolo možné vo vzťahu k žalobkyňi spravodlivo požadovať.

71. Pokiaľ ide o trovy kasačného konania, v ktorom bolo kasačnej sťažnosti vyhovie zrušením napadnutého rozsudku, správny súd dospel k názoru o nemožnosti ich priznania žalobkyňi s poukazom na výsledný neúspech v konaní po vrátení veci kasačným súdom, keď žaloba bola opätovne zamietnutá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať v lehote jedného mesiaca odo dňa doručenia tohto rozsudku na Najvyšší súd Slovenskej republiky prostredníctvom Krajského súdu v Trenčíne.

V kasačnej sťažnosti je potrebné uviesť všeobecné náležitosti podania podľa § 57 SSP, t.j. ktorému správne súdu je podanie určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania. Ďalej sa v kasačnej sťažnosti musí uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g) až i) SSP sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Uvedená povinnosť neplatí, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d) SSP,
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.